

(๒๓)

คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑๑/๒๕๖๖

วันที่ ๑๘ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

เรื่อง พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒
วรรคหนึ่ง หรือไม่

ประธานสภาผู้แทนราษฎร (ผู้ร้อง) ส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๙๙ คน
ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคหนึ่ง ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม
และเอกสารประกอบ สรุปได้ดังนี้

ที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๓๑ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เป็นพิเศษ เมื่อวันที่ ๒๘
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ พิจารณาพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้เสนอ

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รวม ๑๑๕ คน (ผู้เข้าชื่อเสนอความเห็น) เห็นว่าพระราชกำหนดดังกล่าว
ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง โดยมีเหตุผลสรุปได้ดังนี้

- ๒ -

พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตราขึ้นโดยมีสาระสำคัญเพื่อขยายกำหนดเวลาการมีผล
ใช้บังคับของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ จากเดิมที่ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อย
ยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป คือ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นวันที่ ๑
ตุลาคม ๒๕๖๖ โดยระบุเหตุผลเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัย
สาธารณะ อันเนื่องมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติการตามกฎหมาย
และหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมตัวยังมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมด้านงบประมาณ
การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ และขั้นตอนการปฏิบัติงานในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวซึ่งเป็นเรื่อง
ที่มีความละเอียด ซับซ้อน และมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนโดยตรง
ส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อสาธารณะ หากมีการใช้บังคับกฎหมายในขณะที่หน่วยงานยังไม่มีความพร้อม
จะทำให้การเฝ้าระวังและการเก็บรวบรวมและบันทึกพยานหลักฐานในระหว่างการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่
มีความไม่สมบูรณ์ อาจทำให้เกิดข้อโต้แย้งในการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด ส่งผลให้การจับมิชอบ
การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพและไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำ
ความผิด ซึ่งจะเป็นผลร้ายแรงต่อสังคมและความปลอดภัยสาธารณะอย่างร้ายแรง

ผู้เข้าชื่อเสนอความเห็นมีความเห็นว่าเหตุผลในการตราพระราชกำหนดดังกล่าวไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์
ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ
ของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ ตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง
เนื่องจากพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ มุ่งคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
จากการกระทำทารุณกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ การขยายกำหนดเวลาการมีผลใช้บังคับบทบัญญัติ
มาตราดังกล่าวย่อมแสดงให้เห็นถึงความไม่พร้อมในการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐในฝ่ายบริหาร
ด้านอุปกรณ์และบุคลากรที่หน่วยงานของรัฐสามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ โดยมาตรา ๒
กำหนดเวลาการมีผลใช้บังคับไว้แล้ว คือ เมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้ขัดข้องต่อระยะเวลาที่กำหนดไว้

- ๓ -

ตั้งแต่ขั้นตอนการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ทั้งระยะเวลาดังกล่าวได้กำหนดไว้
อย่างเหมาะสมเพื่อให้เตรียมความพร้อมในการใช้บังคับกฎหมายอย่างเพียงพอแล้ว

ผู้ร้องตรวจสอบลายมือชื่อของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรผู้เข้าชื่อเสนอความเห็นแล้ว ปรากฏว่า
มีลายมือชื่อเหมือนตัวอย่างลายมือชื่อที่ให้ไว้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๐๐ คน
ลายมือชื่อไม่เหมือนตัวอย่างลายมือชื่อที่ให้ไว้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๔ คน
ลงลายมือชื่อซ้ำ จำนวน ๑ คน และมีผู้เข้าชื่อเสนอความเห็นที่มีลายมือชื่อเหมือนตัวอย่างลายมือชื่อ
ที่ให้ไว้กับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรขอถอนชื่อจากการเข้าชื่อเสนอความเห็น จำนวน ๑ คน
จึงมีผู้เข้าชื่อเสนอความเห็น รวม ๙๙ คน เห็นว่า มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรร่วมกันเข้าชื่อเสนอความเห็น
จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรตามรัฐธรรมนูญ
มาตรา ๑๗๓ วรรคหนึ่ง จึงส่งความเห็นเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้วินิจฉัย
ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคหนึ่ง หรือไม่ เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม
และเอกสารประกอบเป็นกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๙๙ คน จำนวนไม่น้อยกว่า
หนึ่งในห้าของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎรเข้าชื่อเสนอความเห็นต่อผู้ร้องขอให้
ส่งความเห็นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุญคนสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่ ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญแล้ว กรณีเป็นไปตาม
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคหนึ่ง และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗ (๑) ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย
และเพื่อประโยชน์แห่งการพิจารณา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณา
ของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๒๗ วรรคสาม ให้คณะรัฐมนตรีและผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
จัดทำความเห็นและจัดส่งข้อมูลพร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องต่อศาลรัฐธรรมนูญ

๑. คณะรัฐมนตรีจัดทำความเห็น สรุปได้ว่า การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้นุญคนสูญหาย พ.ศ. .... ในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
สภาผู้แทนราษฎรมิได้รับหลักการร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๔ ต่อมา

- ๔ -

คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ได้เพิ่มร่างมาตรา ๒๓ เกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียง
และการแจ้งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐหน่วยงานอื่นทราบ (มาตรา ๒๒) ซึ่งเดิมร่างที่คณะรัฐมนตรีเสนอ
สภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาไม่มีการกำหนดเรื่องดังกล่าว ทั้งไม่ปรากฏว่ามีผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
ร่วมเป็นกรรมาธิการหรือเข้าชี้แจงต่อที่ประชุมคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร ต่อมา
ในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีหนังสือแจ้งข้อขัดข้องเกี่ยวกับความร่วมมือ
ในการปฏิบัติการตามกฎหมายต่อคณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... วุฒิสภา เนื่องจากยังไม่มีเครื่องมือ
อุปกรณ์ และเสนอความเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการเตรียมการ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคาดว่าจะต้องใช้ระยะเวลา ๙๐ - ๑๘๐ วัน กรมการปกครองคาดว่าจะ
ต้องใช้ระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี สำนักงานตำรวจแห่งชาติแจ้งว่ายังไม่มีความร่วมมือในด้านอุปกรณ์
และต้องคำนึงถึงงบประมาณที่จะได้รับจัดสรรประจำปีด้วย และกองทัพเรือคาดว่าจะต้องใช้ระยะเวลา
อย่างน้อย ๖ เดือน (๑๘๐ วัน) เป็นต้น คณะกรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... วุฒิสภา จึงตัดบทบัญญัติเกี่ยวกับ
การบันทึกภาพและเสียงตามร่างมาตรา ๒๓ ออก โดยไม่ได้แก้ไขเพิ่มเติมวันใช้บังคับ ต่อมาในการพิจารณา
ของวุฒิสภาเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๕ มีมติผ่านร่างมาตรา ๒ ที่กำหนดวันใช้บังคับโดยไม่ม
ีการแก้ไข แต่ให้คงความตามร่างมาตรา ๒๓ ที่ผ่านการพิจารณาจากสภาผู้แทนราษฎร และต่อมาวันที่ ๒๔
สิงหาคม ๒๕๖๕ สภาผู้แทนราษฎรมีมติเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภา ถือว่าร่างพระราชบัญญัติ
ฉบับนี้ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว และได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕
ตุลาคม ๒๕๖๕ โดยให้มีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา
คือ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ กำหนดให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบในการควบคุมตัวต้องบันทึกภาพ
และเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับและควบคุมตัวจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคล

- ๕ -

ดังกล่าวไป พร้อมทั้งแจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวหรือผู้อำนวยความสะดวกในการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง โดยทันที รวมทั้งให้บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการควบคุมตัวโดยละเอียด บทบัญญัติดังกล่าวก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองและเจ้าหน้าที่ตำรวจหลายประการ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือลงวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม แจ้งปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามกฎหมายดังกล่าวจากปัญหาด้านการจัดเตรียมงบประมาณ เนื่องจากกล้องบันทึกภาพเคลื่อนไหวยังมีไม่เพียงพอ ต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการประมาณ ๓,๔๗๓,๗๔๔,๒๒๐ บาท ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการจัดทำระบบหรืออุปกรณ์จัดเก็บข้อมูล แต่งบประมาณในการจัดหาอุปกรณ์และจัดทำระบบดังกล่าวไม่ได้กำหนดอยู่ในแผนหรือรายการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๖ แจ้งไปยังสำนักงบประมาณเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นจำนวน ๔๔๔,๘๐๖,๓๔๐ บาท เพื่อดำเนินการจัดหากำหนดบันทึกภาพและเสียงชนิดติดบนตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจ กล้องบันทึกภาพและเสียงแบบมือถือพร้อมอุปกรณ์เพื่อใช้ในห้องสอบสวนและห้องควบคุมและกล้องบันทึกภาพและเสียงชนิดติดตั้งภายในรถยนต์ ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติงบประมาณดังกล่าวเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ อย่างไรก็ตาม ในการจัดหากำหนดบันทึกภาพและเสียงดังกล่าวมีระยะเวลาดำเนินการไม่น้อยกว่า ๙ เดือน ทั้งยังต้องเตรียมความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์และระบบการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ และจะต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมเกี่ยวกับอุปกรณ์และระบบการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวอีกจำนวน ๖๐ ล้านบาท ซึ่งไม่อาจจะดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และปัญหาด้านการเตรียมความพร้อมของบุคลากร เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติกำลังพลสายปฏิบัติการประมาณ ๑๕๐,๐๐๐ นาย จาก ๑๗ หน่วยงานซึ่งยังขาดความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากเทคโนโลยีของอุปกรณ์ที่ใช้บันทึกภาพและเสียงในปัจจุบันพัฒนาอย่างรวดเร็ว และผลิตภัณฑ์มีความหลากหลายมีวิธีการใช้งานแตกต่างกัน เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานไม่มีทักษะและความเชี่ยวชาญในการใช้อุปกรณ์ดังกล่าว จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการฝึกอบรมการใช้งานอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้องและสัมฤทธิ์ผลตามพระราชบัญญัตินี้ รวมถึงปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติอันเนื่องมาจาก

- ๖ -

ความไม่ชัดเจนในบทบัญญัติของกฎหมายและยังไม่มีระเบียบหรือแนวปฏิบัติที่เป็นมาตรฐานกลางเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการจับและควบคุมตัวยึดถือปฏิบัติ หน่วยงานของรัฐมีแนวทางการปฏิบัติที่แตกต่างกันจะส่งผลให้เกิดความสับสนกับทั้งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติและประชาชนที่เกี่ยวข้อง ต้องมีการกำหนดระเบียบหรือแนวปฏิบัติอันเป็นมาตรฐานเดียวกัน

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นปัญหาฉุกเฉินเร่งด่วนในทางปฏิบัติ หากใช้บังคับบทบัญญัตินี้ดังกล่าวในขณะที่หน่วยงานของรัฐยังไม่มีความพร้อม ย่อมส่งผลกระทบต่อ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและความปลอดภัยของประชาชน เนื่องจากอาจทำให้ผู้กระทำความผิดหรือผู้ต้องสงสัยว่ากระทำความผิดยกเหตุแห่งความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่ของรัฐขึ้นเป็นข้อโต้แย้งในกระบวนการดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดว่าการจับหรือการควบคุมตัวที่ไม่จัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เพื่อให้ตนหลุดพ้นจากการควบคุมตัว หรือทำลายความน่าเชื่อถือของพยานหลักฐานที่ได้จากการจับหรือควบคุมตัวที่ไม่มีการบันทึกภาพและเสียงดังกล่าว อันจะส่งผลให้การดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดและการบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด และเกิดผลกระทบต่อสังคมและความปลอดภัยสาธารณะ ทั้งการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องตามมาตรา ๒๒ เนื่องจากความไม่พร้อมด้านอุปกรณ์ซึ่งยังไม่มี ความชัดเจนว่ากรณีดังกล่าวจะถือเป็นเหตุสุดวิสัยตามมาตรา ๒๒ หรือไม่ ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่มีอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานต้องเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางวินัย อาจส่งผลให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่กล้าตัดสินใจในการที่จะจับหรือควบคุมตัวบุคคลซึ่งต้องสงสัยว่ากระทำความผิด จนนำไปสู่การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการดำเนินบริการสาธารณะของรัฐในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคมและความปลอดภัยสาธารณะ ดังนั้น จำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อขยายระยะเวลาการใช้บังคับบทบัญญัติมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ออกไปก่อน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐเตรียมความพร้อมทั้งงบประมาณ การจัดหาอุปกรณ์

- ๗ -

ที่มีประสิทธิภาพ การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อให้เกิดทักษะในการปฏิบัติ รวมทั้งการกำหนดระเบียบแนวทางการปฏิบัติที่มีความชัดเจนเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ โดยที่การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพของประชาชนตามพระราชบัญญัตินี้ยังได้รับความคุ้มครองทุกประการในบทกำหนดความผิดและบทกำหนดโทษซึ่งมีผลใช้บังคับแล้ว อีกทั้งในระหว่างที่มีการขยายระยะเวลาการใช้บังคับบทบัญญัติบางมาตราดังกล่าวออกไป เจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติมาตราอื่นของพระราชบัญญัตินี้ที่มีผลใช้บังคับแล้ว รวมทั้งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นหลักประกันสิทธิของบุคคลที่ถูกดำเนินคดีว่าจะได้รับการปฏิบัติที่เป็นธรรม ตลอดจนถึงปฏิบัติตามกฎหมายเฉพาะต่าง ๆ ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ของรัฐในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเพียงเท่าที่จำเป็น ประชาชนยังคงได้รับความคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย ซึ่งการทรมาน การกระทำการที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม และย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำที่บุคคลสูญหายจะกระทำมิได้ หากมีผู้ใดกระทำการดังกล่าวย่อมต้องถูกดำเนินคดีและลงโทษตามกฎหมาย

๒. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติจัดทำความเห็น สรุปได้ว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ ส่งผลให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติจำเป็นต้องเพิ่มการจัดหาอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงชนิดติดบนตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่สามารถบันทึกภาพและเสียงได้อย่างต่อเนื่องให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสายปฏิบัติการทั่วประเทศ จำนวน ๑๕๐,๐๐๐ นาย ซึ่งอุปกรณ์เดิมยังมีจำนวนไม่เพียงพอ มีสภาพชำรุดและเสื่อมประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่ในการบันทึกภาพและเสียงไม่มีความเหมาะสมที่จะใช้เป็นอุปกรณ์หลักในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ และไม่อาจนำมาใช้แทนอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียงที่มีรูปแบบที่เหมาะสมได้ นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องจัดหากล้องบันทึกภาพและเสียงสำหรับติดตั้งในห้องควบคุมและติดตั้งในรถยนต์ รวมจำนวน ๕๐,๑๐๒ ชุด ต้องใช้งบประมาณจำนวน ๔๖๘,๐๗๒,๐๐๐ บาท แต่เนื่องจากพระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ ล่วงเลยเวลาสำหรับการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ แล้ว ประกอบกับเป็นงบประมาณจำนวนมาก สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่สามารถนำเงินงบประมาณส่วนอื่นมาจ่ายทดแทนได้ จึงดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างเร่งด่วนโดยมีหนังสือถึงผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเพื่อขอรับ

- ๘ -

การสนับสนุนงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ งบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น เพื่อดำเนินการจัดหาคลังอสังหาริมทรัพย์และเสียงดังกล่าว คณะรัฐมนตรี อนุมัติงบประมาณเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องดำเนินการจัดหา โดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไปด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีกรอบระยะเวลาดำเนินการประมาณ ไม่น้อยกว่า ๗ เดือน อีกทั้งบทบัญญัติดังกล่าวยังส่งผลให้ต้องจัดหาอุปกรณ์และระบบการจัดเก็บ ข้อมูลการบันทึกภาพและเสียง ต้องใช้งบประมาณอีกจำนวนไม่น้อยกว่า ๔๕ ล้านบาท ซึ่งไม่ได้ ตั้งงบประมาณไว้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด โดยได้รับการอนุมัติเมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๖ และจะได้รับเงินในวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๖ จากนั้นสำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องดำเนินการจัดหาโดยวิธีประกาศเชิญชวนทั่วไป ด้วยวิธีประกวดราคาอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีกรอบระยะเวลาดำเนินการประมาณไม่น้อยกว่า ๔ เดือน

การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคล สูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ และมาตรา ๒๓ เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ ทั้งฝ่ายผู้จับและควบคุมตัวกับหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ในการรับแจ้ง จำเป็นต้องมีการกำหนด ระเบียบกลางเพื่อเป็นเครื่องมือในการประสานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดให้เป็นไปในทิศทาง เดียวกันเพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ที่สอดคล้องกับกฎหมายให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ การยกร่าง ระเบียบดังกล่าวมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน ๒๔ หน่วยงาน พบว่ามีปัญหา และข้อขัดข้องในทางปฏิบัติหลายประการ เช่น การจับผู้ต้องหาจำนวนหลายคน การขยายผลการจับ การพาผู้ถูกควบคุมตัวเดินทางข้ามจังหวัดเป็นระยะทางไกล การพาผู้ถูกจับเดินทางโดยเครื่องบินพาณิชย์ การควบคุมตัวขณะที่มีการรักษาตัวที่โรงพยาบาล การเก็บบันทึกการควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ กรณีที่ หน่วยงานของรัฐแต่ละหน่วยงานมีขอบเขตอำนาจหน้าที่แตกต่างกันเช่นนี้จะต้องปฏิบัติตามกฎหมาย อย่างไร หรือในกรณีที่หลายหน่วยงานร่วมกันสนธิกำลังปฏิบัติการจะต้องดำเนินการอย่างไร เป็นต้น นอกจากนี้ ระบบการแจ้งและการรับแจ้งการควบคุมตัวก็ยังไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการ ยังต้อง มีการปรับปรุงแก้ไขระบบการรับแจ้งอีกหลายประการ

ปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวมีสาเหตุมาจากการที่ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. .... ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งให้สำนักงาน

- ๙ -

ตำรวจแห่งชาติพิจารณาเสนอความเห็น ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับ
รวมถึงการแจ้งเรื่องการจับและควบคุมตัวไปยังพนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครอง สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
จึงเห็นชอบด้วยกับหลักการของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ต่อมาในชั้นการพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร
ปรากฏว่า คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมาน
และการกระทำให้อับชย พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร เพิ่มเติมเรื่องการบันทึกภาพและเสียง
ในขณะจับและควบคุมตัวเข้ามา โดยไม่ได้มีการแต่งตั้งผู้แทนจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติร่วมเป็น
กรรมาธิการและเข้าร่วมชี้แจงในประเด็นดังกล่าว ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมาธิการวิสามัญ
พิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชย พ.ศ. .... สภาผู้แทนราษฎร มีการเสนอให้ตัดออกและถูกเสนอกลับเข้ามาใหม่หลายครั้ง ต่อมา
ในชั้นการพิจารณาของวุฒิสภาปรากฏว่า คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชย พ.ศ. .... วุฒิสภา มีการเสนอแก้ไข
เรื่องการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุมตัวโดยมีการตัดออกและนำกลับเข้ามาใหม่หลายครั้ง
และมีการสอบถามความเห็นจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติชี้แจงถึงอุปสรรค
ข้อขัดข้องและปัญหาในทางปฏิบัติ คณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชย พ.ศ. .... วุฒิสภา จึงเสนอให้ตัด
เรื่องการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุมตัวออก แต่ต่อมารัฐสภาได้มีมติเห็นชอบ
ร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชย พ.ศ. ....
โดยมีบทบัญญัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุมตัว และขั้นตอนการแจ้ง
พนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายปกครอง รวมถึงการทำบันทึกการควบคุมตัว การที่บทบัญญัติเกี่ยวกับ
การบันทึกภาพและเสียงในขณะจับและควบคุมตัวมีการตัดออกและนำกลับเข้ามาใหม่หลายครั้ง ทำให้
เกิดความไม่แน่นอนว่าร่างพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชย
พ.ศ. .... จะมีการบัญญัติในเรื่องนี้ไว้หรือไม่ ประกอบกับยังไม่มี การตั้งคณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อับชยเพื่อพิจารณาออกระเบียบในการปฏิบัติการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นเหตุให้ยังไม่มีระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติอันเป็นมาตรฐานกลางให้กับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติ

- ๑๐ -

การใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ ตามกำหนดเวลาเดิม ในขณะที่หน่วยงานยังไม่มีความพร้อมดังกล่าวจะส่งผลกระทบอย่างน้อย ๓ ประการ ประการที่หนึ่ง เกิดผลกระทบต่อ การป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมในภาพรวม เนื่องจากหากเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งเป็น ผู้มีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและรักษาความสงบเรียบร้อยในสังคมไม่มีอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง ในขณะที่จับและควบคุมตัวจะไม่กล้าตัดสินใจและไม่พร้อมในการปฏิบัติหน้าที่เพราะเกรงว่าจะถูกโต้แย้ง จากผู้ต้องหาว่าไม่มีการบันทึกภาพและเสียงในขณะที่จับและควบคุมตัว ทำให้การจับและควบคุมตัว เป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ส่งผลให้การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปราม อาชญากรรมมีประสิทธิภาพลดลงทันที ส่งผลโดยตรงต่อการรักษาความปลอดภัยสาธารณะในภาพรวม ประการที่สอง เกิดผลกระทบต่อ การรวบรวมพยานหลักฐาน ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องเข้าจับผู้ต้องหา ในขณะที่กระทำความผิดและยึดสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิด หรือใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจาก การกระทำความผิด และสิ่งของที่ใช้เป็นพยานหลักฐานเป็นของกลางในคดี หากไม่มีการบันทึกภาพ และเสียงในขณะที่จับเนื่องจากไม่มีอุปกรณ์ดังกล่าว อาจเป็นเหตุให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยยกเป็นข้อต่อสู้ ในชั้นพิจารณาคดีว่าการจับและการได้มาซึ่งพยานหลักฐานเป็นไปโดยมิชอบและอาจทำให้พยานหลักฐาน ที่ได้มามีน้ำหนักน้อยหรือมีพิรุธน่าสงสัย เป็นเหตุให้ศาลพิพากษายกฟ้อง ทำให้ผู้กระทำความผิดหลุดพ้น จากการถูกลงโทษตามกฎหมายได้ และประการที่สาม เกิดผลกระทบต่อความเชื่อมั่นในกระบวนการ ยุติธรรม เนื่องจากยังไม่มี การกำหนดระเบียบเพื่อเป็นหลักเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงานให้กับ หน่วยงานของรัฐ ส่งผลให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการปฏิบัติที่แตกต่างกันและไม่เป็น มาตรฐานเดียวกัน รวมถึงในกรณีที่หน่วยงานร่วมกันปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานจะมีหน้าที่ รับผิดชอบอย่างไร มีวิธีปฏิบัติและการประสานงานกันอย่างไร ผลกระทบทั้งสามประการดังกล่าวส่งผล โดยตรงต่อการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยง ซึ่งถือได้ว่าเป็น ความปลอดภัยสาธารณะด้วยเช่นกัน ดังนั้น การตราพระราชกำหนดเพื่อขยายกำหนดเวลา การมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ จึงเป็นไปเพื่อประโยชน์ ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ

- ๑๑ -

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง คำร้องเพิ่มเติม ความเห็นและข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเอกสารประกอบแล้วเห็นว่า คดีเป็นปัญหาข้อกฎหมายและมีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะพิจารณา วินิจฉัยได้ จึงยุติการไต่สวนตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๕๘ วรรคหนึ่ง และกำหนดประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งใช้การปกครองในระบบรัฐสภา การใช้อำนาจอธิปไตยของรัฐต้องคำนึงถึงการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่าง องค์กรที่มีความเป็นอิสระตามหลักการแบ่งแยกอำนาจ ฝ่ายนิติบัญญัติหรือรัฐสภาเป็นองค์กรที่มีอำนาจ ในการตรากฎหมายและควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในการบริหารราชการแผ่นดิน และบังคับใช้กฎหมายที่ฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้นภายใต้ความไว้วางใจของรัฐสภา ดังนั้น การใช้อำนาจ ในการตราพระราชกำหนดโดยฝ่ายบริหารจึงเป็นกรณีที่ฝ่ายบริหารเข้าไปใช้อำนาจในพรมแดนที่เป็นอำนาจ ของฝ่ายนิติบัญญัติซึ่งถือเป็นข้อยกเว้นที่ต้องใช้อย่างจำกัดและตีความโดยเคร่งครัด

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ คณะรัฐมนตรี วรรคหนึ่ง บัญญัติให้พระมหากษัตริย์ทรงตราพระราชกำหนดเพื่อใช้บังคับเป็นกฎหมายได้เมื่อคณะรัฐมนตรี ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย เฉพาะในกรณีเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ วรรคสอง บัญญัติให้การตราพระราชกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้กระทำได้เฉพาะเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นว่า เป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ และวรรคสาม บัญญัติให้เมื่อฝ่ายบริหาร ประกาศใช้พระราชกำหนดแล้ว คณะรัฐมนตรีต้องเสนอพระราชกำหนดนั้นต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา โดยไม่ชักช้าในการประชุมรัฐสภาคราวต่อไป เพื่อให้รัฐสภาพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติพระราชกำหนด หากรัฐสภาไม่อนุมัติ ให้พระราชกำหนดนั้นตกไป แต่ไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้ พระราชกำหนดนั้น

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อมุ่งคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย ให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมาน

- ๑๒ -

และการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment) และข้อมติสมัชชาสหประชาชาติ (United Nations General Assembly – UNGA) สมัยสามัญ สมัยที่ ๖๑ ซึ่งรับรองอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance – ICPPED) ประเทศไทยโดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๔ เห็นชอบการลงนามในอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ให้มีผลบังคับตามที่กระทรวงยุติธรรมเสนอ และกระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินการลงนามอนุสัญญาดังกล่าวต่อสหประชาชาติแล้วเมื่อวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๕๕ โดยพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ระบุเหตุผลไว้ในหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติว่า “... โดยที่การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงที่ไม่อาจกระทำได้ไม่ว่าในสถานการณ์ใด ๆ ดังนั้น เพื่อยกระดับและเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย สมควรกำหนดฐานความผิด มาตรการป้องกันและปราบปราม และมาตรการเยียวยาผู้เสียหาย ตลอดจนมาตรการอื่นที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ ...” แสดงถึงเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อให้ความคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายอันเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องกับอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการประติบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี และอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ โดยกำหนดกลไกและมาตรการป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายไว้ในหมวด ๓ การป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย มาตรา ๒๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่องในขณะที่จับและควบคุมจนกระทั่งส่งตัวให้พนักงานสอบสวนหรือปล่อยตัวบุคคลดังกล่าวไป เว้นแต่มีเหตุสุดวิสัยที่ไม่สามารถกระทำได้ ก็ให้บันทึกเหตุนั้นเป็นหลักฐานไว้ในบันทึก

การควบคุมตัว” และวรรคสอง บัญญัติว่า “การควบคุมตัวตามวรรคหนึ่ง ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบ
แจ้งพนักงานอัยการและนายอำเภอในท้องที่ที่มีการควบคุมตัวโดยทันที สำหรับในกรุงเทพมหานครให้แจ้ง
พนักงานอัยการและผู้อำนวยการสำนักการสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง หากผู้รับแจ้งเห็นว่า
มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย ให้ผู้รับแจ้งดำเนินการตามมาตรา ๒๖ ต่อไป” มาตรา ๒๓ บัญญัติว่า
“ในการควบคุมตัว เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบต้องบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวโดยอย่างน้อย
ต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้ (๑) ข้อมูลอัตลักษณ์เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว เช่น ชื่อ นามสกุล
หรือตำหนิรูปพรรณ (๒) วัน เวลา และสถานที่ของการถูกควบคุมตัว และข้อมูลเกี่ยวกับเจ้าหน้าที่
ของรัฐผู้ทำการควบคุมตัว ในกรณีที่มีการย้ายสถานที่ดังกล่าว จะต้องระบุถึงสถานที่ปลายทางที่รับตัว
ผู้ถูกควบคุมตัว รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบการย้ายนั้น (๓) คำสั่งที่ให้มีการควบคุมตัว และ
เหตุแห่งการออกคำสั่งนั้น (๔) เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ออกคำสั่งให้ควบคุมตัว (๕) วัน เวลา และสถานที่
ของการปล่อยตัวผู้ถูกควบคุมตัว และผู้มารับตัวผู้ถูกควบคุมตัว (๖) ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกาย
และจิตใจของผู้ถูกควบคุมตัว ก่อนถูกควบคุมตัว และก่อนการปล่อยตัว ในกรณีที่ผู้ถูกควบคุมตัว
ถึงแก่ความตายระหว่างการควบคุมตัว จะต้องระบุถึงสาเหตุแห่งการตายและสถานที่เก็บศพ (๗) ข้อมูลอื่น ๆ
ที่คณะกรรมการกำหนดเพื่อป้องกันการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรี
ความเป็นมนุษย์ หรือการกระทำให้บุคคลสูญหาย” มาตรา ๒๔ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์
ของผู้ถูกควบคุมตัว ผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบด้วยกฎหมายในการเข้าถึงข้อมูลของผู้ถูกควบคุมตัว
เช่น ญาติ ผู้แทนหรือทนายความ หรือคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ หรือเจ้าหน้าที่ซึ่งได้รับ
มอบหมายจากคณะกรรมการ มีสิทธิร้องขอต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบให้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ
ผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓” วรรคสอง บัญญัติว่า “หากเจ้าหน้าที่ของรัฐปฏิเสธที่จะเปิดเผยข้อมูล
เกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัว ผู้ร้องขอมีสหัตถ์ยื่นคำร้องต่อศาลที่ตนเองมีภูมิลำเนา ศาลอาญาหรือศาลจังหวัด
แห่งท้องที่ที่เชื่อว่าจะมีการทรมาน การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์
หรือพบเห็นผู้ถูกกระทำให้สูญหายครั้งสุดท้าย แล้วแต่กรณี เพื่อให้ศาลสั่งเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวได้”
และวรรคสาม บัญญัติว่า “ศาลมีอำนาจสั่งให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตามวรรคหนึ่งเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ
ผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ ให้แก่ผู้ร้องขอได้ ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งไม่เปิดเผยข้อมูล ผู้ร้องขอ

- ๑๔ -

อาจอุทธรณ์ไปยังศาลอุทธรณ์ คำสั่งศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด” และมาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบหรือศาลอาจไม่เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้ถูกควบคุมตัวตามมาตรา ๒๓ หากผู้นั้นอยู่ภายใต้การคุ้มครองของกฎหมายโดยเป็นผู้อยู่ในอำนาจศาล และการเปิดเผยดังกล่าวอาจละเมิดต่อความเป็นส่วนตัวหรือก่อให้เกิดผลร้ายต่อบุคคล หรือเป็นอุปสรรคต่อการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา” พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ และให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา คือ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

สำหรับพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ตรารุ้ขึ้นโดยมีสาระสำคัญเพื่อขยายกำหนดเวลาการมีผลใช้บังคับของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ จากเดิมที่จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ แก้ไขเป็นให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป โดยระบุเหตุผลในการตราตามหมายเหตุท้ายพระราชกำหนดว่า “... โดยที่พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ จะมีผลใช้บังคับในวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ในขณะที่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติการตามกฎหมาย และหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมตัวยังมีปัญหาและอุปสรรคเกี่ยวกับความพร้อมด้านงบประมาณ การจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ และขั้นตอนการปฏิบัติงานในการบังคับใช้พระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความละเอียด ซับซ้อน และมีผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนโดยตรง รวมถึงส่งผลให้เกิดความไม่ปลอดภัยต่อสาธารณะ หากมีการใช้บังคับกฎหมายในขณะที่หน่วยงานยังไม่มีความพร้อม จะทำให้การเฝ้าระวังและการเก็บรวบรวมและบันทึกพยานหลักฐานในระหว่างการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ที่มีความไม่สมบูรณ์ ซึ่งอาจทำให้เป็นประเด็นโต้แย้งในชั้นการดำเนินคดีต่อผู้กระทำความผิด ส่งผลให้การจับมิชอบ การบังคับใช้กฎหมายขาดประสิทธิภาพ และไม่บรรลุวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิด ซึ่งจะเป็นผลร้ายแรงต่อสังคมและความปลอดภัยสาธารณะอย่างร้ายแรง อีกทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่มีทรัพยากรในการปฏิบัติงานที่พร้อมยังต้องเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางวินัยอีกด้วย ข้อเท็จจริง

- ๑๕ -

ดังกล่าวถือเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะ จึงสมควรขยายกำหนดเวลาในการมีผลใช้บังคับของบทบัญญัติเพียงเฉพาะในมาตราที่เกี่ยวข้องกับการใช้กล้องบันทึกภาพและเสียงในขณะการควบคุมตัว เพื่อให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบการควบคุมตัวได้เตรียมความพร้อมในด้านอุปกรณ์และบุคลากรสำหรับการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ตลอดจนให้มีการวางหลักเกณฑ์และมาตรฐานการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นประโยชน์ต่อการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชนอย่างแท้จริง ...”

กรณีนี้ รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ขึ้นใช้บังคับโดยมีเจตจำนงเพื่อป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายซึ่งกระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นกฎหมายเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนซึ่งได้ผ่านกระบวนการพิจารณาของรัฐสภาโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว การที่คณะรัฐมนตรีอ้างเหตุผลในการตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ที่ให้ขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวออกไปเพราะเหตุความไม่พร้อมด้านงบประมาณและเจ้าหน้าที่ของรัฐยังไม่มีความพร้อม หากใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ เห็นว่า พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๒ บัญญัติระยะเวลาการมีผลใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป คือ วันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมายหรืออยู่ในบังคับของกฎหมายดังกล่าว มีระยะเวลาในการเตรียมการได้ถึง ๑๒๐ วัน ในการจัดเตรียมความพร้อมทั้งในด้านบุคลากรและงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ รวมถึงการกำหนดขั้นตอนและแนวทางการปฏิบัติงานภายในสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว อีกทั้งในกระบวนการร่างกฎหมายดังกล่าวมีการประเมินผลกระทบจากร่างกฎหมายดังกล่าวทุกด้านด้วยแล้ว โดยเฉพาะผลกระทบต่อเกี่ยวกับงบประมาณในการเตรียมการก่อนที่จะให้มีการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้น เมื่อไม่ปรากฏว่ามีเหตุผลอื่นใดอีกที่อยู่

- ๑๖ -

นอกเหนือจากความคาดหมายในการประเมินผลกระทบดังกล่าวแล้ว ฝ่ายบริหารย่อมไม่อาจอาศัยเหตุผล
ดังที่ปรากฏในพระราชกำหนดนั้นมาเป็นข้ออ้างเพื่อให้ต้องขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ได้

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
มาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เป็นบทบัญญัติที่มุ่งคุ้มครองสิทธิมนุษยชน
ของบุคคลจากการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย และควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงาน
และเจ้าหน้าที่ของรัฐให้เกิดความโปร่งใสและตรวจสอบได้ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการทรมานและการกระทำ
ให้บุคคลสูญหายในระหว่างการจับและควบคุมตัวดังกล่าว อันเป็นประโยชน์ทั้งต่อประชาชนและ
ความสงบเรียบร้อยของประเทศชาติและสังคมโดยรวม การที่ฝ่ายบริหารตราพระราชกำหนดแก้ไข
เพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕
พ.ศ. ๒๕๖๖ ย่อมส่งผลให้การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ยังคงเกิดขึ้นและมีอยู่โดยไม่ได้รับการแก้ไขหรือขจัดออกไปจากสังคมไทย กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพ
ความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชน และความสงบเรียบร้อยของประเทศและสังคม
โดยรวม แม้จะเป็นการขยายกำหนดเวลาใช้บังคับพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ เพียงเฉพาะมาตรา ๒๒ มาตรา ๒๓
มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ เท่านั้น โดยยังคงมีมาตรการในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ
ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ ก็ตาม
แต่หากไร้ซึ่งกลไกและมาตรการป้องกันการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายตามมาตรา ๒๒
มาตรา ๒๓ มาตรา ๒๔ และมาตรา ๒๕ แล้ว ย่อมส่งผลให้การทรมานและการกระทำให้บุคคล
สูญหายที่กระทำโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐยังคงเกิดขึ้นและมีอยู่ รวมถึงการสืบเสาะหาหลักฐานที่จะเอาผิด
ผู้กระทำความผิดดังกล่าวอาจเป็นไปได้ด้วยความยากลำบากจนไม่สามารถหาตัวผู้กระทำความผิด
มาลงโทษได้ ประกอบกับมาตรา ๒๒ บัญญัติข้อยกเว้นหากกรณีเหตุสุดวิสัยที่ไม่อาจดำเนินการบันทึก
ภาพและเสียงเป็นการเฉพาะไว้ด้วยแล้ว นอกจากนี้การขยายกำหนดระยะเวลาการมีผลใช้บังคับ
ของบทบัญญัติมาตราของพระราชบัญญัติดังกล่าวซึ่งเป็นมาตรการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
ของบุคคลผู้ถูกควบคุมตัวจากการถูกทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย ย่อมส่งผลกระทบ
ต่อสิทธิและเสรีภาพ ความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชน และความสงบเรียบร้อย

ของประเทศและสังคมโดยรวมอันเป็นความปลอดภัยสาธารณะ ที่ได้รับการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง ทั้งที่รัฐมีหน้าที่ต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๕๓

การที่ฝ่ายบริหารใช้อำนาจตราพระราชกำหนดให้ขยายระยะเวลาการใช้บังคับพระราชบัญญัติซึ่งผ่านกระบวนการพิจารณาของรัฐสภาโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแล้ว ด้วยเหตุผลเพียงเรื่องความไม่พร้อมของเจ้าหน้าที่และงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อใช้ปฏิบัติงานโดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดที่ชี้ให้เห็นว่าเป็นกรณีที่เกิดภาวะวิกฤต หรือมีภัยอันตรายซึ่งกระทบต่อความปลอดภัยของประเทศหรือความปลอดภัยสาธารณะ ย่อมแสดงให้เห็นว่าพระราชกำหนดที่ฝ่ายบริหารตราขึ้นมีลักษณะในเชิงปฏิเสธที่จะให้การคุ้มครองสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติซึ่งฝ่ายนิติบัญญัติตราขึ้น แต่ฝ่ายบริหารกลับให้การคุ้มครองเจ้าหน้าที่ของรัฐมากกว่าบุคคลที่พระราชบัญญัติดังกล่าวมุ่งหมายจะให้การคุ้มครอง การที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบไม่ต้องดำเนินการตามบทบัญญัติดังกล่าว ย่อมทำให้ประสิทธิภาพในการป้องกันการกระทำความผิดและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามพระราชบัญญัตินี้ถูกลดทอนไปอย่างมีนัยสำคัญ การตราพระราชกำหนดเพื่อขยายระยะเวลาการใช้บังคับของพระราชบัญญัตিদังกล่าวไม่ใช่กรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมิอาจจะหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศและความปลอดภัยสาธารณะตามเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ ในทางกลับกัน การขยายระยะเวลาการใช้บังคับดังกล่าวกลับทำให้มาตรการในการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายซึ่งเกิดจากการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐต่อประชาชนขาดประสิทธิภาพ ไม่บรรลุเจตนารมณ์ของกฎหมายและไม่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ ทั้งยังกระทบต่อหลักประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชน และส่งผลเสียต่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของประชาชนที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครอง การตราพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นไปเพื่อประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานของรัฐเพียงฝ่ายเดียว ไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อประชาชนโดยทั่วไปหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ ดังนั้นพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคล

- ๑๘ -

สุญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความปลอดภัยของประเทศ ความปลอดภัยสาธารณะ ความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องปัดภัยพิบัติสาธารณะ ตามเงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง

เมื่อศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าพระราชกำหนดดังกล่าวไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่งแล้ว ให้พระราชกำหนดนั้นไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคสาม อย่างไรก็ดี การที่พระราชกำหนดนี้ไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้น ย่อมไม่กระทบต่อกิจการที่ได้เป็นไปในระหว่างที่ใช้พระราชกำหนดนั้น ซึ่งสอดคล้องกับที่รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคสาม บัญญัติไว้สำหรับการดำเนินการเพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ หลังจากที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสมควร กำหนดแนวทางปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้รับผิดชอบเพื่อแก้ไขข้อจำกัดของหน่วยงานในการปฏิบัติ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

ศาลรัฐธรรมนูญมีมติเสียงข้างมาก (๘ ต่อ ๑) ซึ่งมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสาม ของจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคสี่ วินิจฉัยว่า พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคล สูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๒ วรรคหนึ่ง และให้พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ ให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕ พ.ศ. ๒๕๖๖ ไม่มีผลใช้บังคับมาแต่ต้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๓ วรรคสาม

(คำวินิจฉัยที่ ๗/๒๕๖๖)

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รัฏฐอมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ